บริบท ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชน : กรณีศึกษาบ้านจอมศรี อำเภอเพ็ญ

CONTEXT, POTENTIAL, PROBLEMS AND NEEDS OF VILLAGERS : A CASE STUDY IN CHOM SI VILLAGE, PHEN DISTRICT

วรัญญา จีระวิพูลวรรณ [1], พรทิพย์ อนันตกูล [2,*], อารีรัตน์ วุฒิเสน [3], ชุติมา อินทรพานิช [4] และ ชัชจริยา ใบลี [1]

Varanya Jeeravipoolvarn [1], Porntip Anantakul [2,*], Areerat Wutisaen [3], Chutima Intarapanich [4] and Chatjariya Bailee [1]

[1] บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, [2] คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
[3] คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี, [4] ศูนย์ภาษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
[1] Graduate School, Udon Thani Rajabhat University, [2] Faculty of Nursing, Udon Thani Rajabhat University
[3] Faculty of Sciences, Udon Thani Rajabhat University, [4] Language Center, Udon Thani Rajabhat University

Received: 16 September 2019 Revised: 15 June 2020 Accepted: 26 June 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบท ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนบ้านจอมศรี ตำบลจอมศรี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี กลุ่มเป้าหมาย คือ ตัวแทนครัวเรือน ผู้นำหมู่บ้าน ปราชญ์ชุมชน และผู้แทนกลุ่มอาชีพ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าสถิติ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสังเกต สัมภาษณ์เชิงลึก บันทึกการนำชม การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ตีความและอุปนัย

ผลการวิจัยพบว่า บ้านจอมศรี มีประชากร 854 คน ลักษณะครอบครัวเป็นครอบครัวเดี่ยว และเป็นสังคมผู้สูงอายุ วัยแรงงานส่วนใหญ่ไปทำงานต่างประเทศ มีโรงเรียนบ้านจอมศรี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย เยาวชนนิยมเรียนสายวิชาชีพเพื่อไปทำงานในเมืองใหญ่ ปัญหาสุขภาพที่พบบ่อยคือโรค

* ผู้ประสานงาน: พรทิพย์ อนันตกูล
อีเมล์: meawporntip82@gmail.com

ไม่ติดต่อเรื้อรัง ด้านประเพณีและความเชื่อ ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในวันพระวันโกน มีการทำบุญตักบาตร สวดมนต์ ถืออุโบสถศีล ประเพณีได้แก่ สงกรานต์ ออกพรรษา บุญข้าวสาก บุญข้าวประดับดิน บุญผะเหวด ลักษณะภูมิประเทศ บ้านจอมศรีเป็นที่ดอนสลับที่ลุ่มน้ำท่วม มีแหล่งน้ำ คือ ลำน้ำสวย หนองมัก และหนองแสง ชาวบ้านส่วนใหม่มีอาชีพทำนา ปลูกอ้อย ยางพารา ปลูกแตง ถั่ว ข้าวโพด เห็ด และผักพื้นบ้าน นอกจากนี้ยังมีอาชีพเลี้ยงโค กระบือ หมู เป็ด ไก่ จับปลาในหนองน้ำ อาชีพจักสาน เสื่อ และหมวก แปรรูปอาหาร เป็นแรงงานรับจ้างทำนา ตัดอ้อย ซึ่งแทบทุกหลังคาเรือนมีโทรทัศน์ หม้อหุงข้าว และจักรยานยนต์ ทุนทางสังคมระดับบุคคล มีพระสงฆ์ ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน หมอสมุนไพร และหมอดิน ระดับกลุ่มทางสังคม มีกองทุนฌาปณกิจ กองทุนขยะ กองทุนหมู่บ้าน กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนสัมมาชีพ กองทุนแม่ของแผ่นดิน หน่วยงานสนับสนุน ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจอมศรี องค์การบริหารส่วนตำบลจอมศรี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีได้จัดโครงการหมู่บ้านคู่พัฒนา มีหมู่บ้านจอมศรีเป็นหนึ่งในหมู่บ้านคู่พัฒนา โดยการสนับสนุนทางด้านวิชาการ การวิจัย และการให้บริการ ทุนทรัพยากรชุมชน ได้แก่ ป่าชุมชนดงเพชรสะคู้ ลานประเพณี ศาลากลางบ้าน สำนักสงฆ์ดงสะคู้ ศาลปู่เขียว หนองมัก และเมรุเผาศพ

ด้านศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านจอมศรี สรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้ 1) โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี แอ่งเล็กเช็คอินทั่วถิ่นอุดรฯ ซึ่งมีจำนวน 5 เส้นทาง หมู่บ้านจอมศรีอยู่ในเส้นทางที่ 4 ทรัพยากรและความเป็นไปได้ในการพัฒนา ได้แก่ ฝูงนกยูงซึ่งอาศัยอยู่ในป่าชุมชนบ้านจอมศรี กระบือน้ำเลี้ยงอยู่บริเวณลานประเพณี และหนองมัก ผลิตภัณฑ์ OTOP บ้านจอมศรี และโฮมสเตย์ 2) ปัญหาสุขภาพ ผู้สูงอายุในชุมชนส่วนใหญ่เป็นโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยเฉพาะโรคความดันโลหิตสูง และโรคเบาหวาน แนวทางการพัฒนาด้านสุขภาพ ควรเน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3) ปัญหาสารพิษตกค้างในร่างกาย ผลการตรวจสารเคมีในเลือดพบมีผู้เสี่ยงร้อยละ 52.19 จากอาหารที่มีสารพิษตกค้าง เนื่องจากชาวบ้านทำการเกษตรแบบใช้สารเคมี แนวทางการพัฒนาควรให้มีการสร้างจิตสำนึกในพิษภัยของสารเคมีและจัดให้มีปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย

คำสำคัญ: บ้านจอมศรี, บริบท, ศักยภาพ, ปัญหา, ความต้องการ

Abstract

The purpose of this research was to study the context, potential, problems and public needs in Ban Chom Si, Chom Si Sub-distict, Phen District, Udon Thani Province. The key informants from the target population were household representative persons including village leaders, community philosophers and professional group representatives. Quantitative data was collected from questionnaire and statistically analyzed with mean, percentile and average. Qualitative data was collected by observations, in-depth interviews, records and participant observations, and group discussion. Data was analyzed systematically using content analysis, and was processed with interpretation and inductive analysis.

The finding was as follows: Ban Chom Si has the population of 854 with mostly single families and an aging or elderly society. Most members of the village work abroad. In the village, there are public services: Ban Chom Si School, Chom Si Children Development Center, and Office of the Non-formal and Informal Education. After compulsory schooling, children prefer to study further in vocational fields, and then work in large cities. There are non-communicable diseases found here, some traditions and beliefs have disappeared. Most of them were Buddhists; prayering before bedtime, alms giving to Buddhist monks, merit making on shaving days and Buddhist holy days, and an observing of religious precepts. The traditions found here include Bun Ban merit-making, Songkran festival, the End of Buddhist Lent, Bun Khao Pradabdin and Bun Khao Sak Rituals, and Bun Pha Wet. For Economics, most of the people in Ban Chom Si grow rice, sugarcane, rubber trees, melons, beans, mushrooms and local vegetables. They catch freshwater fish in natural water sources; raise cattle, pigs, ducks and chicken; do basketry such as mats and hats for their own use and for sale. They process food such as sour pork, beef and fish, sour bamboo shoot and fermented fish. Some laborers are employed in rice farming, and some

harvest sugar cane. Most houses have televisions, rice cookers and motorcycles at their disposal, social capital on the individual (micro) level, there are many leaders: monks (as spiritual leaders of Buddhism), the village chief of Ban Chom Si, village health volunteers, folk medicine healers, and soil improvement volunteers. On the community or society (macro) level, the village possesses many different funds such as a cremation fund, a waste fund, a village fund, an elderly fund, a professional fund and the Queen Sirikit Fund. The auxiliary offices for social capital include Sub-district Health Promoting Hospital to offer health services; Administrative Organizations of Chom Si Sub-district and Phen District to develop Chom Si district in various ways including economically, socially and culturally; Udon Thani province for the implementation of government policies and practices. Udon Thani Rajabhat University has organized the Village Development Partnership Project and, as part of the project, provides academic support, research and on-demand services. Community resource capital. Includes Dong Petsakhu Community Forest Lan Prapheni and village public Pavilion. The place is Dhamma Retreat. Sam-nak-song Dong Sa-khu Pu Khiao Shrine Mug Swamp and Cemetery.

The results of the study on the context, potential, problems and public needs in Ban Chom Si comprised: 1) “Nawatwithi” OTOP Community Tourism project. Udon Thani province has promoted Nawatawithi OTOP villages in the “Aeng Lek Check-in Tua Thin Udon Project” and connected the routes of secondary tourist cities to primary tourist cities. Of 5 OTOP community tourism routes, Chom Si is the fourth route. It is connected to 4 districts. For Resources and possibility of development. Include Peacocks and buffaloes. There are approximately 200 peacocks living in Dong Petsakhu Community Forest. Villagers raise water buffalos and let them graze late in the morning. They leave them in Lan Prapheni by the Mug swamp where the buffalos usually go, drink water and rest in the dry area. Community Forest in Ban Chom Si. The forest has won

a Green Globe Award and has developed into a natural trail and learning resource. OTOP in Ban Chom Si. OTOP products are processed food (sour pork, sour beef, and sour giant snake-head fish) and will need to be developed to achieve Good Agricultural Practices (GAP) and to have attractive packaging, both unique and traditional as well as homestays. 2) For health problems in Ban Chom Si, many elderlies in the village suffers from high blood pressure and diabetes. There are also other diseases that need to be monitored such as tuberculosis and rabies. The problem requires a change in living habits. Hence, health development guidelines should be focused on changing behavior first. 3) For Pesticide Residue Problem, blood test results have shown that 52.19 percent of villagers in Chom Sri are at risk of consuming contaminated food. This is due to the villagers' continuous use of chemical fertilizers and insecticides. Health development guidelines should include workshops to raise awareness of chemical hazards, as well as to provide them with ways to promote safe agriculture.

Keywords: Ban Chom Si, Context, Potential, Problems, Public Needs

บทนำ

ด้วยพระบรมราโชบายในสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร ที่ได้ทรงมอบผ่านองคมนตรีว่า “ยกระดับมหาวิทยาลัยราชภัฏให้ทำงานให้เข้าเป้าในการยกระดับคุณภาพการศึกษา และพัฒนาท้องถิ่นในท้องที่ตน ต้องวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย เมื่อตกลงกันแล้วให้นำยุทธศาสตร์ใหม่มาพัฒนาใช้และให้ปรับให้เหมาะสมตามสภาพและประเพณีท้องถิ่นด้วย” ที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏได้มีการปรับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏ “ใหม่” ระยะ 20 ปี พ.ศ. 2560 ถึง 2579 ซึ่งได้น้อมนำพระบรมราโชบายดังกล่าว มาเป็นยุทธศาสตร์หลัก มุ่งให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ 38 แห่งทั่วประเทศสามารถเป็น “แกนนำ” ในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนผลิตและพัฒนาครู และยกระดับคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

ราชภัฏ พ.ศ. 2547 (โพสต์ทูเดย์, 2560) มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีในฐานะที่เป็นสถาบันอุดมศึกษาในท้องถิ่น มีพันธกิจมุ่งผลิตบัณฑิตเพื่อรับใช้สังคม สร้างสรรค์งานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งด้านการพัฒนาเชิงพื้นที่ และสร้างนวัตกรรมที่สามารถใช้ได้จริง บริการวิชาการและถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนและท้องถิ่น ตลอดจนร่วมสืบสานและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาคน ชุมชน และท้องถิ่นอย่างเป็นรูปธรรม

ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษา/วิเคราะห์ชุมชนในจังหวัดที่เป็นเขตพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัยฯ ได้แก่ จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองคาย จังหวัดหนองบัวลำภู และจังหวัดบึงกาฬ เพื่อค้นหาศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อนำไปสู่การเชื่อมโยงและประสานโครงการพัฒนาของหมู่บ้านเข้ากับแผนพัฒนาในระดับพื้นที่และยังเป็นการน้อมนำพระบรมราโชบายมาสู่การปฏิบัติจริงอย่างเป็นรูปธรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนระดับหมู่บ้านให้เหมาะสมตามสภาพและประเพณีท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีได้จัดโครงการหมู่บ้านคู่พัฒนา หมู่บ้านจอมศรีเป็นหนึ่งในหมู่บ้านคู่พัฒนา อยู่ในตำบลจอมศรีซึ่งมีหมู่บ้านในเขตการปกครองจำนวน 17 หมู่บ้าน ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ดอนสลับที่ลุ่มน้ำท่วมถึง ดินลูกรังปนดินเหนียว พื้นที่เป็นป่าโปร่งและที่ราบลุ่ม มีน้ำท่วมในฤดูฝน มีลำห้วยขนาดใหญ่ไหลผ่าน ร้อยละ 80 ประกอบอาชีพด้านการเกษตร เช่น การทำนา ทำไร่ ร้อยละ 15 ประกอบอาชีพรับจ้าง และร้อยละ 5 ประกอบอาชีพค้าขายและรับราชการ (องค์การบริหารส่วนตำบลจอมศรี, 2561)

การศึกษาครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาหมู่ 1 บ้านจอมศรี มีจำนวนครัวเรือน 227 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 854 คน เพศชาย 413 คนและเพศหญิง 441 คน มีโรงเรียนประถมศึกษา 1 แห่ง กลุ่มสตรีสหกรณ์ตำบลจอมศรี แบ่งเป็น กลุ่มจักสาน กลุ่มทอผ้า กลุ่มเย็บผ้า และมีผลิตภัณฑ์โอทอป คือ กระติบข้าว และกระเป๋า นอกจากนี้มี วิสาหกิจชุมชนเป็นกลุ่มผลิตข้าวนาปรังบ้านจอมศรี เพื่อสนองพระบรมราโชบายที่ให้และพัฒนาท้องถิ่นในท้องที่โดยการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นจึงเป็นที่มาของงานวิจัยการประเมินชนบทแบบมีส่วนร่วม และ การประเมินชนบทแบบเร่งด่วน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาบริบท ค้นหาศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักวิจัยและประชาชน และให้ข้อเสนอแนะ กำหนดแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาบริบททั่วไปทั้งในระดับชุมชนและระดับครัวเรือน
2. ค้นหาศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิคการประเมินสภาวะชนบทอย่างเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal: RRA) และการประเมินชนบทแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA) โดยดำเนินการ ณ หมู่ที่ 1 บ้านจอมศรี ตำบลจอมศรี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหมู่ที่ 1 บ้านจอมศรีมีจำนวนครัวเรือน 227 ครัวเรือน มีประชากรทั้งหมด 854 คน

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหมู่ที่ 1 บ้านจอมศรี ที่เป็นตัวแทนครัวเรือนจำนวน 50 คน คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจงตามเกณฑ์บทบาทหน้าที่ ประกอบด้วย บุคคลที่ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุ พระภิกษุ หมอสมุนไพร และอาสาสมัคร

1.2 ด้านตัวแปร ประกอบด้วย

บริบทของชุมชน หมายถึง สภาพแวดล้อมทั่วไปของชุมชน ข้อมูลประชากร การประกอบอาชีพ ภาวะสุขภาพของประชากร ระบบสาธารณูปโภค ที่ดิน น้ำ ป่า และทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ภายในชุมชน

ศักยภาพของชุมชน หมายถึง ความสามารถ ความพร้อมของชุมชน รวมทั้งคุณสมบัติที่แฝงอยู่ในตัวของบุคคลที่สามารถทำให้พัฒนาหรือทำให้ปรากฏเป็นสิ่งที่พัฒนาหรือกระตุ้นจากภายนอกอันจะส่งผลต่อความสำเร็จ และความพึงพอใจสูงสุด

ปัญหา หมายถึง ปัญหาหรือสิ่งที่ทำให้เกิดความยุ่งยากในการดำรงชีวิต ทั้งปัญหาจากสภาพแวดล้อม อาชีพ หรือสุขภาพ

ความต้องการ หมายถึง สิ่งที่ชุมชนอยากให้มี หรือให้เป็นเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านต่างๆของชุมชน

บ้านจอมศรี หมายถึง บ้านจอมศรี หมู่ที่ 1 ตำบลจอมศรี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบสอบถาม ลักษณะ สังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และ สุขภาพของชุมชน แบ่งเป็นสองตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลพื้นฐานครัวเรือน และ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ อาชีพ รายได้ สังคม เศรษฐกิจ ของผู้ตอบ และความคิดเห็นในด้านวัฒนธรรม และสุขภาพ

2.2 แนวคำถามการสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามที่เป็นข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ และ แนวคำถามเกี่ยวกับศักยภาพ ทุนทางสังคม แหล่งทรัพยากร องค์กรชุมชน

2.3 แนวคำถามการสนทนากลุ่ม ประกอบด้วยแนวคำถามเกี่ยวกับ ทุนทางสังคมระดับบุคคล กลุ่มทางสังคม เครือข่ายประชาคม องค์กรชุมชน หน่วยงานสนับสนุนการทำงานของทุนทางสังคม สถานที่แหล่งประโยชน์ แหล่งทรัพยากร ผู้รับผิดชอบการจัดการระดับหมู่บ้าน กิจกรรมของทุนทางสังคม อัตลักษณ์ ข้อจำกัด และความต้องการของชุมชน/หมู่บ้าน

2.4 แบบวิเคราะห์ ปฏิทินกิจกรรมการเกษตรและอาชีพ

2.5 แบบวิเคราะห์เมทริกซ์ความสัมพันธ์กิจกรรมเกษตรและแรงงาน

2.6 แบบวิเคราะห์ การจัดลำดับปัญหาและแบบวิเคราะห์ภาพฝัน (ประเด็น) บ้านจอมศรีในอนาคต โดยที่เครื่องมือ ข้อที่ 2.3-2.6 ใช้ประกอบการลงพื้นที่ในกิจกรรมจัดเวทีประชาคม และ คืนข้อมูลให้กับชุมชน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ประสานความร่วมมือไปยังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจอมศรี อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินงานของโครงการฯ และชักชวนให้เข้ามาเป็นทีมงานเพื่อเรียนรู้ร่วมกัน

3.2 จัดเก็บและรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิของหมู่บ้าน

3.3 ศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลทุติยภูมิ

3.4 เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.5 ทีมนักวิจัยร่วมกันสร้าง Sub-topic และลงพื้นที่เพื่อร่วมกันในการประเมินสภาวะชนบทอย่างเร่งด่วน (Rapid Rural Appraisal: RRA)

3.6 เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง และการสนทนากลุ่ม

3.7 ประเมินชนบทแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA) โดยจัดเวทีประชาคมในหมู่บ้าน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ การดำเนินงาน และค้นหาทีมงานหลักเข้ามาเป็นทีมงานเพื่อร่วมกันจัดเก็บข้อมูลหมู่บ้านและนำมาเรียนรู้ร่วมกัน

3.8 จัดเวทีประชาคมในหมู่บ้าน เพื่อคืนข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล และร่วมกันค้นหาศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของคนในหมู่บ้าน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพรรณนา ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (mean)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา ประมวลเนื้อหาโดยการตีความและการวิเคราะห์อุปนัย

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลบริบทของชุมชนโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) การสนทนากลุ่มปราชญ์ชุมชน ผู้นำชุมชน และประชาชนในหมู่บ้าน รวมทั้งการประเมินแบบมีส่วนร่วม (Participatory Rural Appraisal: PRA) โดยจัดเวทีประชาคมในหมู่บ้าน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

1. บริบทชุมชนหมู่บ้านจอมศรี มีตำนานเล่าว่า “ท้าวเพชรสะคู้ ชาวลาวได้ข้ามฝั่งมาพบรักกับนางบางแต่ไม่สมหวัง นางบางจึงกระโดดน้ำเสียชีวิตในหนองน้ำ (หนองมัก) ท้าวเพชรสะคู้ปลิดชีพตนเองตายตามคนรักในดงเพชรสะคู้” ซึ่งปัจจุบันเป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม มีการปลูกป่า สร้างฝายกั้นน้ำ และขุดลอกรอบหนองมักเสริมคันกั้นดินกักเก็บน้ำให้ราษฎรทำการเกษตร พ.ศ. 2542 ได้จัดตั้งวัดเพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ให้ชื่อว่า “วัดป่าเทพศิริดงสะคู้” ภูมิประเทศ เป็นลักษณะที่ดอนสลับที่ลุ่มน้ำท่วมถึง พื้นที่เป็นป่าโปร่ง ดินชุดศรีสงคราม กลุ่มดินเหนียวลึกมากเกิดจากตะกอนลำน้ำ พื้นที่ลุ่มหรือมีน้ำขัง การระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีสภาพนกลางถึงกรดเล็กน้อย ความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง โครงสร้างดินแน่น ฤดูฝนเสี่ยงต่อน้ำท่วม หน้าแล้งดินแห้งแข็งแตกระแหงยากต่อการไถพรวน ดินเหนียวเก็บกักน้ำได้ดีเหมาะกับการทำนา การใช้ที่ดินเป็นที่อยู่อาศัย เกษตรกรรม ป่าไม้ แหล่งน้ำ ทำนา ทำนาปรัง ทำไร่ปาล์มน้ำมัน ยางพารา ปลูกผัก ปลูกมันสำปะหลัง แหล่งน้ำสำคัญที่ใช้ในการเกษตรและการประมงของชาวบ้านจอมศรี และหมู่บ้าน

ใกล้เคียง ได้แก่ ลำน้ำสวย หนองมัก หนองแสง ด้านเศรษฐกิจของชาวบ้านจอมศรี ส่วนมากมีอาชีพทำนา ปลูกอ้อย หาปลา เลี้ยงโค กระบือ แรงงานเกษตร หรือโรงงานอุตสาหกรรม ชาวบ้านส่วนหนึ่งไปทำงานต่างประเทศ การเกษตรมีการใช้เครื่องจักรเพาะปลูก และเก็บเกี่ยว ในหมู่บ้านมีรถไถ รถเกี่ยวข้าวประมาณ 20 คัน รับจ้างไถและเกี่ยวข้าว มีปลูกถั่ว ปลูกแตงตามคันนาไว้กินบ้าง ในฤดูฝนน้ำจากแม่น้ำโขงหนุนสูงจึงทำให้เกิดน้ำท่วมทุกปี หมู่บ้านใช้กฎบ้านในการจัดสรรพื้นที่ทำกินให้ครอบครัวละ 5 ไร่ ในพื้นที่บริเวณหนองมักซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณประโยชน์ (นสล.) ชาวบ้านส่วนหนึ่งจึงมีที่ทำนาสำหรับทำนา และมีชาวบ้านอีกส่วนหนึ่งมีอาชีพรับจ้างทำนา รับจ้างตัดอ้อยในจังหวัดชลบุรี และในพื้นที่จังหวัดใกล้เคียง น้ำบริโภคอุปโภคได้จากบ่อน้ำบาดาล น้ำประปา น้ำขวด และน้ำฝนซึ่งชาวบ้านใช้โอ่งเก็บน้ำฝนไว้เพื่อดื่ม ชาวบ้านมีไฟฟ้าใช้ทุกบ้าน

การทำนาข้าว ส่วนใหญ่เป็นนาเคมี ใส่ปุ๋ยเคมี และใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช จ้างรถไถหว่าน ดำนา เก็บเกี่ยว ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงต้องกู้เงินมาทำนา มีเพียงส่วนน้อยทำนาอินทรีย์ ชาวบ้านจอมศรีทำนาปีละ 2 ครั้ง เริ่มเดือนพฤษภาคม ปลูกข้าวพันธุ์ กข 6 ข้าวพื้นเมือง และข้าวเจ้าขาว เดือนธันวาคมทำนาปรังและเก็บเกี่ยวเดือนเมษายน ในพื้นที่ได้รับการจัดสรรครอบครัวละ 5 ไร่ ใกล้หนองมัก อาศัยการเปิด-ปิดประตูน้ำเข้านา ใช้รถแทรกเตอร์ และรถเกี่ยวข้าว มีการใช้ยาปราบศัตรูพืชในการเกษตรเกือบทั้งหมด มีเพียงหมอดิน และแม่หมอ (เจ้าพนักงานสาธารณสุขหลังเกษียณ) ที่ปลูกพืชโดยไม่ใช้สารเคมี

พืชเศรษฐกิจอื่น ได้แก่ แตง ถั่ว ข้าวโพด อ้อย (ปลูกในที่สูง ที่ดอน โคก) เห็ด และผักพื้นบ้านในฤดูหนาว เก็บเห็ดธรรมชาติ เพื่อรับประทานและขาย ปลูกอ้อยโดยตัดขายเอง กรีดยางพาราขายน้ำยางสดและขี้ยาง จับปลาน้ำจืดในแหล่งน้ำธรรมชาติ ใช้เครื่องมือตามภูมิปัญญา จับปลาเป็นอาหาร ที่เหลือจากการบริโภคจึงขาย และนำมาหมักทำปลาส้ม ปลาร้า ปลาแดดเดียว มีการเลี้ยงสัตว์ประมาณ 10 ครอบครัว เลี้ยงโค และอีก 10 ครอบครัวเลี้ยงกระบือ เลี้ยงหมู เลี้ยงเป็ด ไก่ เป็นอาชีพเสริม เลี้ยงไว้บริโภคในครัวเรือน การจักสาน สื่อและหมวก ไว้ใช้ในครัวเรือน และขายในหมู่บ้าน แปรรูปอาหาร โดยกลุ่มแม่บ้านสัมมาชีพบ้านจอมศรี ทำแหนม (ส้ม) หมู เนื้อ และปลา หน่อไม้ดอง ปลาร้า ทำขายและทำกินในครอบครัว โดยขายตามตลาดนัดหมู่บ้านเดือนละ 2 ครั้ง นอกจากนี้ยังมีชาวบ้านส่วนหนึ่งที่เป็นแรงงานรับจ้างทำนาที่จังหวัดกาญจนบุรี รับจ้างตัดอ้อยที่จังหวัดนครปฐมและจังหวัดราชบุรี ชุมชนมีสิ่งอำนวยความสะดวกแทบทุกบ้าน โดยเฉพาะ โทรทัศน์ หม้อหุงข้าว และจักรยานยนต์

นอกจากนี้บ้านจอมศรีมีหมอพื้นบ้านได้รับการถ่ายทอดมาจากพรรพบุรุษ มีกลุ่มเครือข่ายหมอพื้นบ้าน

ข้อมูลด้านสังคม บ้านจอมศรีหมู่ 1 มีประชากรรวม 854 คน มีผู้สูงอายุ จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 15.22 จัดเป็นสังคมผู้สูงอายุ ส่วนมากเป็นครอบครัวเดี่ยว ขนาดเล็ก พ่อ แม่ และลูก 2 คน ชาวบ้านที่เป็นวัยแรงงานอายุ 30-45 ปีหลายคนไปทำงานต่างประเทศ เช่น ประเทศเกาหลี อิสราเอล ไต้หวัน และสิงคโปร์ โดยให้บุตรอยู่ในความดูแลของปู่ ย่า ตา ยาย สถานศึกษามีโรงเรียนบ้านจอมศรี ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านจอมศรี สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) เมื่อจบการศึกษาภาคบังคับ เด็กในหมู่บ้านนิยมไปเรียนต่อสายวิชาชีพ และหางานทำในเมืองใหญ่ จำนวนน้อยที่ทำงานที่บ้านเกิด

ปัญหาด้านสุขภาพที่พบ คือ กลุ่มโรคไม่ติดต่อรื้อรัง (NCDs) ได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคมะเร็งเต้านม โรคมะเร็งตับ และโรคหัวใจ เมื่อเจ็บป่วยนิยมใช้บริการที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจอมศรี และโรงพยาบาลของรัฐ นอกจากนี้ยังมีตู้ยาประจำบ้าน มีการรับประทานอาหารสุก ๆ ดิบ ๆ ร้อยละ 52.94 (ข้อมูลจากแบบสอบถาม)

ประเพณีที่สืบทอดกันมา ได้แก่ ฮีตสิบสองคองสิบสี่ พิธีขอขมาควาย พิธีสู่ขวัญข้าว พิธีเด็ดรวงข้าวเอาฤกษ์ พิธีแฮกนา นำข้าวขึ้นลาน เนื่องจากวัยแรงงาน และวัยรุ่น ส่วนหนึ่งไปทำงานต่างถิ่น จึงมีแต่ผู้สูงอายุ ประกอบกับกระแสวัฒนธรรมคนเมือง ทำให้ประเพณีและความเชื่อบางอย่างเลือนหายไป ส่วนที่เหลือเป็นวิถีชีวิตชาวบ้านจอมศรี คือ การสวดมนต์ก่อนนอน ทำบุญตักบาตร ถวายอาหารที่วัด ทำบุญทุกวันโกนและวันพระ ถืออุโบสถศีล ประเพณีที่คงไว้ ได้แก่ บุญเดือน 4 (เมษายน) สงกรานต์ ออกพรรษา บุญข้าวสาก (บุญเดือนสิบ) บุญข้าวประดับดิน บุญผะเหวด (บุญมหาชาติ) โดยมีวงกลองยาว พิณ แคน กลองชุด ความเชื่อที่ยังคงอยู่คือ ในวันพระห้ามไม่ให้ฆ่าสัตว์ใหญ่ (สัตว์ 4 เท้า) ในหมู่บ้าน ไม่ขนฟืน ข้าว กระสอบถ่านหรือขนย้ายข้าวของ เข้า-ออกหมู่บ้าน ห้ามยิงปืน ในเขตหลักบ้าน

2. ศักยภาพของชุมชนบ้านจอมศรี ประกอบด้วยทุนทางสังคมหมู่บ้านจอมศรีในระดับบุคคล มี พระอาจารย์ศุภชัย จิตโต เป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ ประกอบพิธีการทางศาสนา เป็นพระสงฆ์ผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ และเป็นที่เคารพนับถือของชาวบ้าน ผู้ใหญ่บ้านจอมศรี คือ นายธีรวุฒิ โคตรบุตร เป็นผู้นำโดยหน้าที่รับนโยบายจากหน่วยเหนือ มาเปลี่ยนเป็นแผนปฏิบัติโดยการประชาคมชาวบ้านประจำเดือน นางประกาย โคตรบุตร ภรรยาผู้ใหญ่บ้านจอมศรี เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านและงานชุมชน

หมู่บ้านด้วยความทุ่มเท พ่อจำรัส โกสุม และพ่อมุล วรวงศ์ หมอสมุนไพรและหมอดิน และการทำเกษตรอินทรีย์ นางยูน (นางพรมพร ตาลสูง) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นที่อุทิศตนเพื่อทำกิจกรรมในหมู่บ้าน เชื่อมประสานกับกลุ่มสตรีได้ดี ระดับกลุ่มทางสังคม ประกอบด้วย กองทุนฌาปณกิจ กองทุนขยะ กองทุนหมู่บ้าน กองทุนผู้สูงอายุ กองทุนสัมมาชีพ กองทุนแม่ของแผ่นดิน เป็นต้น หน่วยงานสนับสนุนการทำงานของทุนทางสังคม ได้แก่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจอมศรีทำหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่ประชาชนในตำบลจอมศรี และตำบลใกล้เคียง องค์การบริหารส่วนตำบลจอมศรีมีการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม อำเภอเพ็ญมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับอำนาจหน้าที่ของจังหวัด ส่งเสริม สนับสนุน และจัดให้มีการบริการร่วมกันของหน่วยงานของรัฐในลักษณะศูนย์บริการร่วมจังหวัดอุดรธานี นำภารกิจของภาครัฐและนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ นโยบายจากทางจังหวัดอุดรธานีที่เกี่ยวข้องกับบ้านจอมศรี คือ การส่งเสริมและผลักดันให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวเชิงนวัตวิถี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีได้จัดโครงการหมู่บ้านคู่พัฒนา บ้านจอมศรี เป็นหนึ่งในหมู่บ้านคู่พัฒนาตามโครงการฯ ดำเนินการสนับสนุนทางด้านวิชาการ การวิจัย และการให้บริการกับหมู่บ้านตามความประสงค์ สภาพปัญหา และบริบท ที่จะส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาได้อย่างยั่งยืนต่อไป

ทุนทรัพยากรชุมชน ได้แก่ ป่าชุมชนดงเพชรสะคู้ บางส่วนเป็นป่าทามมีน้ำขังในฤดูฝน เป็นแหล่งอาหาร ผักพื้นบ้าน แมลงอาหาร (จักจั่น ไข่มดแดง แมงแคง) ไม้ต้นเป็นไม้ใช้สอย และ เชื้อเพลิง สัตว์ (นกยูง นกกะปูด นกเค้าแมว เหยี่ยว ไก่ป่า กางเขนดง กระรอกขาว กระแต ชะมด ตะกวด) ลานประเพณี เป็นสถานที่พักผ่อน ศาลากลางบ้าน สถานที่ประชาคมหมู่บ้าน สถานปฏิบัติธรรม สำนักสงฆ์ดงสะคู้ ในบริเวณป่าชุมชน ศาลปู่เขียว สถานที่ศักดิ์สิทธิ์เชื่อว่ามีปู่เขียว หรือ พญานาคอาศัยในหนองน้ำใกล้กับป่าชุมชน หนองมัก มีพืชอาหาร นก (นกเป็ดน้ำ นกอีโก่ง นกกวาด นกกระยาง นกเจ่า) ปลาหลากชนิด กุ้ง และป่าช้า มีเมรุเผาศพและหลุมฝังศพ

3. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของหมู่บ้านจอมศรี หมู่บ้านจอมศรีทำการเกษตรกรรม และขายแรงงาน โดยมีพืชเศรษฐกิจ คือ ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง อาชีพเสริม คือ จักสาน แปรรูปอาหาร เลี้ยงโค กระบือ ขายแรงงานทั้งในและต่างประเทศ มีการจัดสรรการเพาะปลูกพืชแบบหมุนเวียน หรือในพื้นที่ที่แตกต่างกัน รวมทั้งการจัดสรรระยะเวลาในการทำกิจกรรม เป็นการส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาที่พบ ได้แก่ ชาวบ้าน

ส่วนหนึ่งไม่มีระบบน้ำประปาที่สะอาดใช้ ปัญหายาเสพติด ดื่มเหล้า และสูบบุหรี่ ปัญหาเด็กแว้น (มักเป็นนักเรียนมัธยมปีที่ 1 และ 2) ก่อเสียงรำคาญในเวลากลางคืน สารพิษตกค้างในสิ่งแวดล้อมและในเลือด ปัญหาการลักเล็กขโมยน้อย ปัญหาสุขภาพโดยผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นโรคความดันและโรคเบาหวาน โรคที่เฝ้าระวัง คือ โรควัณโรคและโรคพิษสุนัขบ้า ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียนหรือคุณแม่วัยใส โดยสรุปเป็นข้อๆได้ดังนี้

3.1 โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จังหวัดอุดรธานี มีโครงการแอ่งเล็กเช็คอินทั่วถิ่นอุดรฯ เป็นโครงการต้นแบบชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชื่อมโยงแอ่งเล็กสู่เส้นทางเมืองรองและเมืองท่องเที่ยวหลัก โดยมีเส้นทาง 5 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 เชื่อมโยง อ.กุดจับ-บ้านผือ-น้ำโสม-นายูง เส้นทางที่ 2 เชื่อมโยง อ.ประจักษ์ศิลปาคม-หนองหาน-กู่แก้ว-ไชยวาน เส้นทางที่ 3 เชื่อมโยง อ.โนนสะอาด-กุมภวาปี-ศรีธาตุ-วังสามหมอ เส้นทางที่ 4 เชื่อมโยง อ.ทุ่งฝน-บ้านดุง-เพ็ญ-สร้างคอม เส้นทางที่ 5 เชื่อมโยง อ.หนองแสง-หนองวัวซอ-พิบูลย์รักษ์-เมือง สำหรับหมู่บ้านจอมศรีอยู่ในเส้นทางที่ 4 ทรัพยากรและความเป็นไปได้ในการพัฒนาให้เป็นแอ่งเล็กเช็คอิน เป็นการท่องเที่ยวเมืองรอง ได้แก่ ฝูงนกยูง มีผู้นำนกยูงตัวผู้ 1 ตัว ตัวเมีย 2 ตัว มาเลี้ยงไว้ในป่าชุมชน ภายหลังนกยูงได้ออกลูกหลาน ประมาณ 200 ตัว หากินในป่าชุมชน และ ออกมาขออาหารที่เหลือจากชาวบ้านนำมาถวายเป็นภัตราหารเช้าให้กับพระอาจารย์ นกยูงจะวางไข่คราวละ 2–3 ฟองและไม่กกไข่ เมื่อชาวบ้านถิ่นอื่นเข้ามาหาของป่ามักจะนำไข่นกยูงไปด้วย และมีสัตว์เลื้อยคลาน เช่น ตัวเงินตัวทองที่ถูกนำมาปล่อยก็กินไข่นกยูง ทำให้จำนวนนกยูงเพิ่มขึ้นจำนวนน้อย ส่วนกระบือน้ำ ชาวบ้านเลี้ยงไว้ขาย โดยเลี้ยงตามธรรมชาติ ปล่อยให้และเล็มหญ้าตามปกติ พอสาย เจ้าของจะพาไปปล่อยให้และเล็มหญ้า พักผ่อน บริเวณริมลานประเพณี กระบือจะลงไปในหนองมัก ดำน้ำหากินบัวในน้ำ จนอิ่มหนำสำราญ แล้วจึงขึ้นนอนพักผ่อนบริเวณริมฝั่ง ป่าชุมชนบ้านจอมศรี เคยได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว สามารถพัฒนาไปเป็นเส้นทางเดินชมธรรมชาติ เพื่อศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ OTOP ของบ้านจอมศรี ได้แก่ การแปรรูปอาหาร เช่น ส้มหมู ส้มเนื้อ ส้มปลาชะโด เป็นต้น จะต้องพัฒนาให้ได้มาตรฐานการผลิต (GAP) และมีรูปแบบของแพคเกจให้ดูสวยงาม คงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น โฮมสเตย์ เป็นสิ่งที่หน่วยงานภายนอกต้องการให้มี ส่วนชาวบ้าน ยังมองว่าไม่ต้องการให้บริการ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก และต้องลงทุนปรับปรุงเพื่อให้ได้มาตรฐาน

3.2 ปัญหาสุขภาพในบ้านจอมศรี ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นโรคความดันและโรคเบาหวาน และมีโรคที่เฝ้าระวัง คือ โรควัณโรคและโรคพิษสุนัขบ้า ปัจจุบัน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จอมศรีได้จัดโครงการค่ายสุขภาพวิถีธรรมตามแนวของหมอเขียว ซึ่งเป็นแนวทางการดูแลสุขภาพแบบองค์รวม ปัญหา คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการดำรงชีวิต

3.3 ปัญหาสารพิษตกค้าง ผลการตรวจสารเคมีในเลือดของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจอมศรี ปกติร้อยละ 6.90 ปลอดภัยร้อยละ 17.58 มีความเสี่ยงร้อยละ 52.19 และไม่ปลอดภัยร้อยละ 23.62 ปัญหานี้ชาวบ้านยังไม่ตระหนักในปัญหา แม้ผลการตรวจสารพิษมีผู้ที่เสี่ยงถึงร้อยละ 52.19 ซึ่งเป็นผลจากการรับประทานอาหารที่มีสารพิษตกค้าง เนื่องจากชาวบ้านยังทำเกษตรแบบใช้สารเคมี มีทั้งการใช้ปุ๋ยเคมี สารกำจัดแมลง รวมทั้งการทำไร่อ้อย

อภิปรายผล

บริบท ศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน บ้านจอมศรี สามารถอภิปรายผลแยกเป็นประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

ด้านบริบทและศักยภาพของชุมชนบ้านจอมศรี มีโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี แอ่งเล็กเช็คอินทั่วถิ่นอุดรฯ มี 5 เส้นทาง หมู่บ้านจอมศรีอยู่ในเส้นทางที่ 4 ทรัพยากรและมีความเป็นไปได้ในการพัฒนา ได้แก่ ป่าชุมชนบ้านจอมศรี เคยได้รับรางวัลลูกโลกสีเขียว สามารถพัฒนาไปเป็นเส้นทางเดินชมธรรมชาติ เหมาะกับการศึกษาความหลากหลายทางชีวภาพ การสร้างความตระหนักในความสำคัญของทรัพยากรป่าชุมชน สำหรับนักเรียน นักศึกษา และนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การพัฒนาให้มีป้ายสื่อความหมาย ป้ายพรรณไม้ และเส้นทางเดิน รวมทั้งสื่อที่เป็นแผ่นพับ หรือ สื่ออื่นๆ ฝูงนกยูง ซึ่งอาศัยตามธรรมชาติในป่าชุมชนดงสระคู้ เป็นนกยูงฝูงใหญ่ ประมาณ 200 ตัว หากินในป่าชุมชน และออกมาขออาหารที่เหลือจากการทำบุญในตอนเช้า ซึ่งควรจะพัฒนาที่อยู่อาศัยของนกยูง จัดแบ่งเขต มีที่ให้อาหารที่นักท่องเที่ยวสามารถให้อาหาร ถ่ายภาพร่วมกันนกยูง จัดเขตการผสมพันธุ์ซึ่งนกยูงตัวผู้จะรำแพนหางเกี้ยวพาราสีนกยูงตัวเมีย และนกยูงสีขาวซึ่งหาดูได้ยาก จะเป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ รวมทั้งการวางไข่ และการเลี้ยงลูก เพื่อเป็นการศึกษาธรรมชาติของนกยูง นอกจากนี้ยังมีกระบือน้ำที่ชาวบ้านเลี้ยงไว้ขาย มีการเลี้ยงตามธรรมชาติ ให้และเล็มหญ้าตามปกติ พอสาย เจ้าของจะพาไปปล่อยให้และเล็มหญ้า พักผ่อน บริเวณริมลานประเพณี กระบือจะลงไปในหนองมัก

ดำน้ำหากินบัวในน้ำ จนอิ่มหนำสำราญ แล้วจึงขึ้นมานอนพักผ่อนบริเวณริมฝั่ง เป็นสิ่งดึงดูดใจอีกประการหนึ่ง เนื่องจากกระบือน้ำที่จอมศรี มีสุขภาพดี อ้วนท้วน เหมาะกับนักท่องเที่ยวคนเมืองที่ไม่ค่อยได้พบเห็น OTOP ของบ้านจอมศรี ได้แก่ การแปรรูปอาหาร เช่น ส้มหมู ส้มเนื้อ ส้มปลาชะโด เป็นต้น ซึ่งการพัฒนาให้ได้มาตรฐานการผลิต (GAP) รูปแบบของแพคเกจให้ดูสวยงาม คงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนากิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้ การแปรรูปตามแบบท้องถิ่น และควรมีที่พักโฮมสเตย์ เป็นสิ่งที่หน่วยงานภายนอกต้องการให้มี ส่วนชาวบ้าน ยังมองว่ายังไม่ต้องการให้บริการเรื่องนี้ เพราะคิดว่าเป็นเรื่องยุ่งยาก และต้องลงทุนในการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานทั้งในเรื่องความสะอาดและความสวยงาม ข้อเสนอแนะคือควรมีการจัดเขตที่พักให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานสนับสนุนเข้าไปดูแลได้ง่าย และลงทุนร่วมกันในสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม และมีการบริหารจัดการได้ง่ายขึ้น และควรจะพัฒนากิจกรรมการดูนกยูง กระบือน้ำ การปั่นจักรยาน ซึ่งอาจต้องพัฒนาเส้นทางจักรยาน การเดินป่า การศึกษาธรรมชาติ การถวายภัตตาหารให้แก่ภิกษุ การเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณี ซึ่งสอดคล้องกับกรมการพัฒนาชุมชน (2561) ที่ได้ดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาเชิงพื้นที่ โดยได้จัดทำโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อรองรับนโยบายรัฐบาลในการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก ด้วยกระบวนการเตรียมความพร้อมชุมชน สร้างความน่าสนใจให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมและท่องเที่ยวในแอ่งเล็ก (หมู่บ้าน/ชุมชน) และการพัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ OTOP ให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ เพื่อสร้างรายได้ให้กระจายอยู่กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนบนพื้นฐานเสน่ห์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม ความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงให้เกิดมูลค่าเพิ่ม ซึ่งในท้ายที่สุดเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชนมีความสุข (Strength Within and Happiness oriented approach)

ปัญหาด้านสุขภาพของประชาชนในบ้านจอมศรี คือ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง โดยเฉพาะโรคเบาหวาน และความดันโลหิตสูง แนวทางการพัฒนาด้านสุขภาพ ซึ่งปัญหาและความรุนแรงของโรคไม่ติดต่อเรื้อเป็นปัญหาระดับประเทศ สอดคล้องกับสำนักโรคไม่ติดต่อ พบว่าปัญหาสุขภาพอันดับหนึ่งของโลกและของประเทศไทย โดยเฉพาะกลุ่มโรค NCDs 4 โรคหลัก ได้แก่ กลุ่มโรคหลอดเลือดหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็งโรคปอดอุดกั้นเรื้อรัง และโรคเบาหวาน ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการเสียชีวิตของคนไทยที่มีปัจจัยมาจากพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การสูบบุหรี่ การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การบริโภคหวาน มัน เค็ม และมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ

ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทางสังคม เช่น การขยายตัวของสังคมเมือง กลยุทธ์ทางการตลาด ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่ส่งผลต่อวิถีชีวิตและทำให้ประชาชนป่วยด้วยโรค NCDs เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2557 คนไทยสูญเสียปีสุขภาวะ รวมทั้งสิ้น 14.9 ล้านปี และผลกระทบโดยตรงต่อคุณภาพชีวิต เนื่องจากความเจ็บป่วย ความพิการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ยากจะหลีกเลี่ยงของทั้งผู้ป่วยและครอบครัว แต่หากพิจารณาในด้านเศรษฐศาสตร์ โรค NCDs จัดเป็นปัจจัยคุกคามต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอีกด้วยโดยผลกระทบเหล่านี้เป็นผลมาจากค่าใช้จ่ายในระบบบริการสุขภาพที่รัฐต้องจัดสรรและลงทุนในการรักษาพยาบาลค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยต่อประชากรสูงถึง 3,128 บาทต่อคน (สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข, 2561) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของเพชรตะวัน ธนะรุ่ง และคณะ (2558) ที่ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อของประชาชนบ้านหนองไฮ ตำบลหนองขอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ที่พบว่าผู้ป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง 18 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8 โรคที่พบมากที่สุด ได้แก่ โรคความดันโลหิตสูง ร้อยละ 7.9 รองลงมา โรคเบาหวานร้อยละ 5.5 และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง คือ การมีกิจกรรมทางกายไม่เพียงพอ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างมากถึง 3 ใน 4 (72 คน) ไม่ออกกำลังกายและออกกำลังกายไม่เพียงพอ รองลงมา คือ การสูบบุหรี่ การไม่กินผลไม้ มีความเครียดสูง และการไม่กินผัก และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งมีปัจจัยเสี่ยงต่อการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง คือมีน้ำหนักเกินและอ้วน ซึ่งโรคไม่ติดต่อเรื้อรังเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพของบุคคลซึ่งจากการวิจัยของคัทลิยา วสุธาดา และคณะ (2561) เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังกับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของประชาชน กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนที่มีภูมิลำ เนาอยู่ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2560 การรับรู้สาเหตุของการเกิดโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง การรับรู้ผลที่เกิดจากการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังและการรับรู้สิ่งสนับสนุนทางสังคมในการส่งเสริมสุขภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการป้องกันและควบคุมโรคจะต้องมีการร่วมกันกันในหลายหน่วยงานโดยเฉพาะผู้ดูแลเกี่ยวกับนโยบายของระบบสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวีรชัย บริบูรณ์ (2559) ศึกษาการพัฒนาแนวทางการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงของจังหวัดสิงห์บุรี พบว่าสภาพการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงของจังหวัดสิงห์บุรีที่ผ่านมาแสดงให้

เห็นว่าระบบการจัดการยังไม่มีความชัดเจนตั้งแต่การคัดกรอง การรักษา การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการฟื้นฟูสภาพไม่เป็นไปตามเป้าหมายของกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากในช่วงแรกๆ ของนโยบายการจัดการสุขภาพของผู้ป่วยโรคเรื้อรังถูกดำเนินการในหลายๆ หน่วยงาน ทำให้หน่วยงานที่เป็นผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนและไม่ชัดเจนในแนวทางปฏิบัติ

ปัญหาและความต้องการของชุมชน พบว่าบ้านจอมศรีมีเกี่ยวกับสารพิษตกค้าง ผลการตรวจสารเคมีในเลือด มีความเสี่ยงร้อยละ 52.19 ไม่ปลอดภัยร้อยละ 23.62 จากอาหารที่มีสารพิษตกค้าง จากชาวบ้านทำการเกษตรแบบใช้สารเคมี แนวทางการพัฒนาควรให้มีการสร้างจิตสำนึกในพิษภัยของสารเคมีและจัดให้มีปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย ซึ่งชาวบ้านยังทำการเกษตรแบบใช้สารเคมี มีทั้งการใช้ปุ๋ยเคมี สารกำจัดแมลง รวมทั้งการทำไร่อ้อย แนวทางการพัฒนาควรให้มีการประชุมปฏิบัติการและ สร้างจิตสำนึกในพิษภัยของสารเคมี และจัดให้มีการปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตนา ทรัพย์บำเรอ และคณะ (2561) ที่ศึกษาผลกระทบทางสุขภาพจากการใช้สารเคมีกาจัดศัตรูพืช: กรณีศึกษาในเกษตรกรปลูกกระเทียม จังหวัดพะเยา ผลการศึกษาพบว่าผลกระทบทางสุขภาพกาย: อาการแสดงสำคัญที่พบจากการสัมผัสสารเคมีประกอบด้วย อาการปวดศีรษะ มึนศีรษะ คอแห้ง ชามือและเท้า เจ็บ หน้าอก ผื่นแดง/ขาว และตุ่มแดง/ขาว ค่าเฉลี่ยระดับเมตาบอไลต์ของสารไดอัลคิลฟอสเฟตมีค่า 10.01±9.10 ไมโครกรัมต่อกิโลกรัมครีทินีน ค่าเฉลี่ยของระดับเอนไซม์อะซิติลโคลินเอสเตอเรสเท่ากับ 10,273±1,353 ยูต่อลิตร ค่าเฉลี่ยของ Tail length และ Tail moment ของเซลล์ เท่ากับ 6.21±0.68 ไมครอน และ 3.15±0.25 ไมครอน ตามลำดับ (2) ผลการประเมินสุขภาพทางจิต ได้แก่ กังวลว่าสารเคมีฯจะส่งผลกระทบต่อตนเอง (ร้อยละ 90.2) กังวลว่าสารเคมีจะส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค (ร้อยละ 90.2) และกังวลว่าสารเคมีจะส่งผลกระทบต่อบุตรหลานของตนเอง (ร้อยละ 88.2) และ (3) ผลการประเมินสุขภาพทางสังคม ได้แก่ ปลูกผักอีกแปลงที่ไม่ใช้สารเคมีไว้รับประทานเอง (ร้อยละ 90.2) ต้องการจ้างผู้อื่นฉีดพ่นสารเคมี (ร้อยละ 56.9) และแข่งขันกันปลูกพืช (ร้อยละ 23.5) (4) เกษตรกรส่วนใหญ่มีความรู้เรื่องการฉีดพ่นสารเคมีเป็นอย่างดี และปฏิบัติตัวตามความรู้ที่มี แต่ยังมีเกษตรกรบางส่วนที่ไม่ใส่ถุงมือและแว่นตาขณะใช้สารเคมี และ (5) อาการแสดงที่สัมพันธ์กับผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ ได้แก่ อาการมึนศีรษะ ผื่นแดงและขาว ตุ่มแดงและขาว และเจ็บหน้าอก ดังนั้นสิ่งสำคัญในการส่งเสริมการเกษตรแบบปลอดภัยเพื่อปรับเปลี่ยนทัศนคติของเกษตรกรจะเป็นการแก้ไขปัญหาสุขภาพของเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

การศึกษาวิจัยบริบท ศักยภาพ ปัญหา และความต้องการของประชาชนบ้านจอมศรี พบว่าชุมชนบ้านจอมศรีมีทุนทางสังคมที่ดี ประกอบกับมีทรัพยากรทางธรรมชาติหลายอย่าง เช่น มีป่าชุมชน มีฝูงนกยูง การบริหารจัดการเกี่ยวกับที่ดินและน้ำที่ดี มีนโยบายเรื่องการท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี สำหรับปัญหาของชุมชน ได้แก่การใช้สารเคมีในการปลูกพืช และมีปัญหาด้านสุขภาพ คณะผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านบริบทและศักยภาพของชุมชนบ้านจอมศรี มีโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีทรัพยากร และความเป็นไปได้ในการพัฒนา การพัฒนาให้ได้มาตรฐานการผลิต (GAP) รูปแบบของแพคเกจให้ดูสวยงาม คงความเป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมทั้งการพัฒนากิจกรรมสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการเรียนรู้ การแปรรูปตามแบบท้องถิ่น และควรมีที่พักโฮมสเตย์ซึ่งต้องมีการลงทุนในการปรับปรุงให้ได้มาตรฐานทั้งในเรื่องความสะอาดและความสวยงาม จงควรจัดเขตที่พักให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานสนับสนุนไปดูแลได้ง่าย และมีการลงทุนร่วมกันในสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม และมีการบริหารจัดการได้ง่ายขึ้น

2. ปัญหาทางสุขภาพ ได้แก่ปัญหาโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) ปัญหาเกี่ยวกับสารพิษตกค้างในร่างกาย ซึ่งจากผลการตรวจสารเคมีในเลือด มีความเสี่ยงร้อยละ 52.19 ไม่ปลอดภัยร้อยละ 23.62 จากอาหารที่มีสารพิษตกค้าง เนื่องชาวบ้านทำการเกษตรแบบใช้สารเคมี มีทั้งการใช้ปุ๋ยเคมี สารกำจัดแมลง แนวทางการพัฒนาควรให้มีการสร้างจิตสำนึกในพิษภัยของสารเคมี และจัดให้มีปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย รวมทั้งการทำไร่อ้อย แนวทางการพัฒนาควรให้มีการประชุมปฏิบัติการและสร้างจิตสำนึกในพิษภัยของสารเคมี และจัดให้มีการปฏิบัติการส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานีที่สนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย และขอขอบพระคุณ พระอาจารย์ศุภชัย จิตโต คุณธีรวุฒิ โคตรบุตร ผู้ใหญ่บ้านจอมศรี คุณประกาย โคตรบุตร และคุณพรมพร ตาลสูง อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน พ่อจำรัส โกสุม และ พ่อมุล วรวงศ์ ปราชญ์ชุมชน และบุคลากรจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจอมศรี และผู้มีส่วนร่วมที่ให้ความร่วมมือ แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แบ่งปันข้อมูล ภูมิปัญญา ความเป็นกัลยาณมิตร และความเอื้ออาทรตลอดระยะเวลาในการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กรมการพัฒนาชุมชน. (2561). **แนวทางการดำเนินงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี.** สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561, จาก http://yala.cdd.go.th/wpcontent/uploads/sites/47/2018/06 -10.06.61-Copy.pdf

Department of Community Development. (2018). **Guidelines for operating the tourism community project OTOP Innovation.** Retrieved December 9, 2018, from http://yala.cdd.go.th/wp-content/uploads/sites/47/2018/06 -10.06.61-Copy.pdf [in Thai]

คัทลิยา วสุธาดา, ลลิตา เดชาวุธ, นันทวัน ใจกล้า และ สายใจ จารุจิตร. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับโรคไม่ติดต่อเรื้อรังกับพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพในการป้องกันโรคไม่ติดต่อเรื้อรังของประชาชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี. **วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี, 29**(2), 47-59.

Vasuthada, C., Dechavoot, L., Jaikla, N., & Jarujit, S. (2018). The Relationship between Perception toward Non-communicable Diseases and Health Promotion Behaviors for Non-communicable Diseases Prevention among People in Muang District, Chanthaburi Province. **Journal of Phrapokklao Nursing College, 29**(2), 47-59 [in Thai]

เพชรตะวัน ธนะรุ่ง, ปิยวดี ทองโปร่ง และ จุติพร ผลเกิด. (2558). การศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงต่อโรคไม่ติดต่อของประชาชนบ้านหนองไฮ ตำบลหนองขอน อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี. ใน **การประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ “สร้างสรรค์และพัฒนา เพื่อก้าวหน้าสู่ประชาคมอาเซียน” ครั้งที่ 2** (น. 102-109). นครราชสีมา: วิทยาลัยนครราชสีมา.

Thanarung, P., Thongprong, P., & Ponkert, J. (2015). The study of risk behaviors and risk factors of the population in Nong Hai Village, Tambon Nong Khon, Muang District, Ubon Ratchathani. **National Academic Conference and Research Presentation “Creative and development To advance to the ASEAN Community” 2nd**, (p. 102-109). Nakhon Ratchasima College, Mueang District, Nakhon Ratchasima Province. [in Thai]

โพสต์ทูเดย์. (2560). **ร.10 ทรงแนะ ม.ราชภัฏยกระดับการศึกษาพัฒนาท้องถิ่น**. สืบค้นเมื่อ 9 ธันวาคม 2561, จาก https://www.posttoday.com/social/general/495638

Posttoday. (2017). **Kink Rama 10 Suggest Rajabhat University Enhance local education and development.** Retrieved becember 9, 2018, from https://www.posttoday.com/social/general/495638. [in Thai]

รัตนา ทรัพย์บำเรอ, สุรัตน์ หงส์สิบสอง และ นลิน สิทธิธูรณ์. (2561) การศึกษาผลกระทบทางสุขภาพจากการใช้สารเคมีกาจัดศัตรูพืช: กรณีศึกษาในเกษตรกรปลูกกระเทียม จังหวัดพะเยา. **วารสารมหาวิทยาลัยนเรศวร, 26**(1), 20-31.

Sapbamrer, R., Hongsibsong, S., & Sittitoon, N. (2018). Health Impacts of Pesticide uses: Case Study in Garlic Farmers, Phayao Province. **Naresuan University Journal, 26**(1), 20-31. [in Thai]

วีรชัย บริบูรณ์. (2559). การพัฒนาแนวทางการป้องกันควบคุมโรคเบาหวานและความดันโลหิตสูงของจังหวัดสิงห์บุรี. **วารสารสมาคมเวชศาสตร์ป้องกันแห่งประเทศไทย, 6**(1), 60-70.

Bauriboon, V. (2016). A Guideline of Development for Prevention and Control of Diabetes and Hypertension in Singburi Province. **Journal of the Preventive Medicine Association of Thailand, 6**(1), 60-70. [in Thai]

สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. (2561). **สถานการณ์การดำเนินงานด้านการป้องกันควบคุมโรคไม่ติดต่อ (NCDs)**. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2561, จาก http://www.thaincd.com/document/file/download/paper-manual/NCDUNIATF61.pdf

Non-Communicable Diseases Office, Department of Disease Control, Ministry of Public Health. (2018). **Operating of Preventive control of Non-Communicable Diseases.** Retrieved becember 15, 2018, from http://www.thaincd.com/document/file/download/paper-manual/NCDUNIATF61.pdf. [in Thai]

องค์การบริหารส่วนตำบลจอมศรี. (2561). **ข้อมูลพื้นฐานองค์การบริหารส่วนตำบลจอมศรี**. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2561, จาก http://www.jomsri.com/history.html

Chom Si Subdistrict Administration Organization. (2018). Chom Si Subdistrict Administration Organization Basic Information Retrieved july 24, 2018, from http://www.thaitambon.com/tambon/411908. [in Thai]